

Localitzats de nou l'absis de la basílica de Sant Fructuós i la tomba dels màrtirs

Andreu Muñoz, Josep M. Macias i Imma Teixell.

Tornar a localitzar els fonaments de l'absis de la basílica paleocristiana de Sant Fructuós de Tarragona i de la tomba que hauria contingut les restes dels màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi, com ja va documentar Mn. Serra i Vilaró fa quasi 90 anys.

Aquests són els principals resultats de la intervenció arqueològica duta a terme a la zona de la Tabacalera de Tarragona per l'ICAC, l'Arquebisbat de Tarragona i l'Ajuntament de Tarragona, amb el suport econòmic de l'Autoritat Portuària de Tarragona.

Un cop fet un estudi exhaustiu de les restes, es protegiran i es tornaran a tapar per

assegurar-ne la conservació.

Ho han explicat en roda de premsa el 20 d'octubre els directors del projecte, **Josep M. Macias** (investigador de l'ICAC), **Andreu Muñoz** (Museu Bíblic Tarraconense/Arquebisbat de Tarragona, i investigador adscrit de l'ICAC) i **Imma Teixell** (Conselleria de Patrimoni Històric de l'Ajuntament de Tarragona, i investigadora adscrita de l'ICAC).

Jornada de portes obertes: 2 de novembre

Roda de premsa a peu d'excavació.

D'altra banda, el diumenge **2 de novembre** del 2014, entre les 10 i les 14 hores, tindrà lloc una **jornada de portes obertes** per poder visitar les restes. Amb la col·laboració del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona es farà un recorregut que s'iniciarà per l'entrada de la necròpolis paleocristiana (carrer de Ramon y Cajal) i s'utilitzaran els passos soterrats entre el MNAT i la fàbrica de tabacs, la Tabacalera, per accedir a la cripta dels Arcs i a l'excavació, que encara romandrà oberta.

Tríptic jornada portes obertes

Reportatges televisius de la visita

TAC12: **Els tarragonins s'interessen per la basílica de Sant Fructuós** (3/11/2014)

TV3 Comarques: **Portes obertes Sant Fructuós** (3/11/2014)

Vista de l'absis reexcavat (esquerra) i sepulcre que hauria contingut les restes dels tres màrtirs.

«Àrea de cementiri i de culte martirial excepcional»

En concret, després de quinze dies de treball intens, s'han tornat a localitzar **l'estructura absidial** de la basílica de Sant Fructuós i la **tomba núm. 24**, documentada així per Mn. Serra i Vilaró fa 87 anys i identificada amb la tomba martirial on va ser dipositades les

despulles dels tres màrtirs cremats vius a l'amfiteatre l'any 259: el bisbe de Tàrraco Fructuós i dels seus diaques, Auguri i Eulogi. Unes despulles, però, que el segle VII, amb la invasió araboberber, es van dispersar per la geografia mediterrània, com ara a l'abadia de San Fruttuoso di Capodimonte, a Itàlia.

La intervenció, que de fet és una reexcavació, ha permès comprovar l'existència de la basílica de Sant Fructuós, verificar-ne l'estat de conservació i la rellevància com un dels primers vestigis paleocristians de l'Europa occidental. Segons Andreu Muñoz, és «un *unicum* que no es troba enlloc fora de Roma», i afegeix: «El redescobriment de l'absis i de la tomba sacra vol dir que la basílica paleocristiana de Sant Fructuós també podria ser reexcavada, recuperada i associada a la necròpolis».

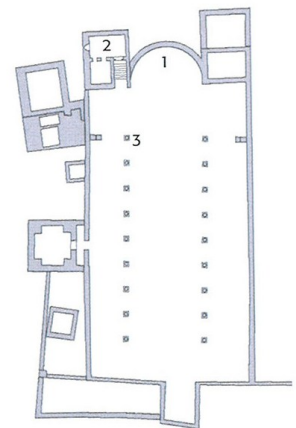

Al seu parer, juntament amb la necròpolis, la basílica nord (al Parc Central) i tot el material museogràfic (sarcòfags, aixovars, etc.), «constitueix una **àrea de cementiri i de culte martirial excepcional**».

D'altra banda, els treballs també han inclòs la neteja i la documentació fotogramètrica de la cripta dels Arcs (**foto**).

Referència històrica

Entre 1926 i 1933 l'arqueòleg i mossèn Joan Serra i Vilaró va excavar als terrenys de la Fàbrica de Tabacs. Va documentar una basílica construïda a partir d'una tomba sagrada, l'església més antiga coneguda a Tarragona. La tomba quedava al mig de la capçalera de l'església i a sobre hi havia l'altar eucarístic. Les evidències arqueològiques documentades per Mn. Serra i Vilaró li van fer concloure que en aquest sepulcre s'hi van enterrar les despulles martirials del bisbe de Tàrraco, Fructuós, i dels seus diaques, Auguri i Eulogi, cremats vius a l'amfiteatre l'any 259.

Més endavant, a finals del segle IV o inicis del V, amb l'oficialització del cristianisme, la tomba es monumentalitza amb la construcció de la basílica. Feia uns 39 x 18,50 metres, i presentava un absis semicircular flanquejat per dues estances amb funcions funeràries i de sagristia. Una d'aquestes dues estances és la Cripta dels Arcs. La basílica tenia tres naus, transepte i un contraabsis als peus de la basílica. En el subsòl de les naus hi havia nombrosos enterraments. A la basílica també se li adossaven alguns mausoleus funeraris. Els fidels es volien inhumar en aquest espai eclesial o prop d'ell, a tocar de la tomba martirial.

En finalitzar les intervencions de Mn. Serra i Vilaró, les restes de la basílica van quedar colgades. No se sabia si, amb la construcció de la Tabacalera, s'havien conservat o destruït. Per això aquest era un dels objectius de la intervenció actual.

A la imatge de la dreta es veu l'aspecte dels fonaments de l'absis en les excavacions dels anys 30 i la ubicació de l'absis (núm. 1) en la planimetria de la basílica (extret del llibre *La Tàrraco dels primers cristians*, d'Andreu Muñoz).

L'equip.

Més informació

Intervenció arqueològica a la Basílica de Sant Fructuós (vídeo, Arquebisbat de Tarragona)

L'ICAC excava l'absis de la basílica de Sant Fructuós

Toquem pedra, programa radiofònic monogràfic enregistrat *in situ* (8/10/2014)

Una intervenció necessària, article de Jordi López Vilar (ICAC) (13/10/2014)